

Motion till riksdagen

1987/88:Jo820

av tredje vice talman Bertil Fiskesjö (c)

om ändring i lagen om kemiska produkter

Syftet med lagen om kemiska produkter (SFS 1985:426) är att i görligaste mån förebygga skador vid hanteringen och användningen av kemiska ämnen och beredningar.

De viktigaste bestämmelserna i lagen finns i de förhållningsregler som ges i 5 och 6 §§ samt i ansvarsreglerna i 20 §.

I 5 § stadgas det sålunda att den som hanterar eller importerar en kemisk produkt skall vidta de åtgärder och iaktta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att hindra eller motverka skador på människor och miljö.

I den följande bestämmelsen, 6 §, föreskrivs att den som tillverkar eller importerar en kemisk produkt genom egna undersökningar eller på annat sätt skall se till att det finns en tillfredsställande utredning för bedömning av vilka hälso- och miljöskador som produkten kan orsaka. Utredningen om detta skall vara gjord i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Det som stadgas i 6 § är således skyldigheten att testa produkten eller att kunna visa att den testats på ett godtagbart sätt. Detta är naturligtvis mycket betydelsefullt och avgörande för om man skall kunna ha någon möjlighet att bedöma vilka hälsovådliga eller miljöskadliga effekter en produkt kan ha.

Bestämmelserna i de båda paragraferna är således nära sammankopplade. Att föreskrifterna i 6 § följs är i viktiga avseenden avgörande för den allmänna bedömning som skall göras enligt 5 §. I utredningsförslaget som låg till grund för lagen om kemiska produkter var de båda bestämmelserna sammanförda i en och samma paragraf. Uppdelningen skedde vid propositionsskrivningen i regeringen och det var propositionens version som i detta och andra avseenden antogs av riksdagen.

Denna uppdelning har – som Björn Gillberg påpekat (DN 2 nov 1987) – fått särskild betydelse genom att de bestämmelser om ansvar och sanktioner som stadgas i 20 § inte anpassats till uppdelningen. Uppdelningen har för övrigt medfört att specialmotiveringarna inte stämmer med de i dessa angivna paragraferna.

Enligt 20 § kan den som bryter mot bestämmelserna i 5 § dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Till 6 § däremot är inte knuten någon direkt sanktionsmöjlighet. Vad gäller denna och en rad andra paragrafer i lagen inträder straffansvar först vid brott mot någon föreskrift som utfärdats med anledning av paragrafens bestämmelser.

Den som underlåtit att testa en produkt eller att förvissa sig om att den är testad på föreskrivet sätt kan således inte straffas för detta om inte bestämmelserna därom utfärdats i särskild ordning.

Detta är en uppenbar och omotiverad försvagning av lagen jämfört med utredningsförslaget och också jämfört med vad som tidigare gällt. Detta är inte tillfredsställande. Jag föreslår därför att lagen ändras så att samma ansvarsförhållande inträder för brott mot båda de här berörda bestämmelserna. Detta kan åstadkommas genom en enkel ändring av ansvarsreglerna i 20 §. Jag föreslår därför att riksdagen beslutar om en sådan ändring.

Mot. 1987/88
Jo820

Hemställen

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer jag
att riksdagen beslutar om ändring av första stycket 20 § lagen om
kemiska produkter i enlighet med föreslagen lydelse

Föreslagen lydelse

Den som

1. med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 5 §

Stockholm den 26 januari 1988

Bertil Fiskesjö (c)

Gällande lydelse

20 §

Den som

1. med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot 5-6 §§